

SENATOR BORAH JE OBSODIL VOJNO

Rekel je, da je vojna zločin, izvršen v velikanskem obsegu. Tudi je mnenja, naj spravi Evropa svoje zadeve v red ter preneha z neprestanimi šikanami. — Pred narodom je treba priprosto in odkrito govoriti. — Zakaj se narodi oborožujejo.

New York, 13. aprila. — Senator Borah je imel včeraj zvečer na letnem banketu American Paper and Pulp Association v Waldorf-Astoria hotelu nagovor, v katerem je rekel, da mora priti svet končno do spoznanja, da ni vojna ničesar drugega kot zločin v velikanskem obsegu in da bi moral med narodi zavladati resničen mir šele potem, ko bodo prišli do tega spoznanja.

Senator je omenil s par besedami misli lorda Roberta Cecil, ki je prišel semkaj, da agitira za Ligo narodov ter za ameriški vstop v Ligo. Rekel je, da imajo gostje iz drugih dežel pravico do polne in odkritosrčne obrazložitve ameriškega stališča.

Dvomil je, da si želi Evropa miru, če bi zahteval tak mir popolno enakost in pravico in v dokaz svojih trditve je omenil, da je bilo v zadnjih treh letih v Evropi dvajset vojn.

Ko se je zaval za prosto in javno razpravo glede vseh vprašanj, tikajočih se mira, je rekel: — Diskreditirani način izražanja, katerega se poslužuje diplomacija, ima še vedno svoje mesto, kjer sta prikrižanje in varnost del igre, a pred narodom, ki hoče čuti resnice, moramo govoriti priprosto in odkrito.

V nadaljnjem poteku svojega govora je rekel senator Borah: — V tej naši deželi imamo danes zelo odličnega posetnika, lorda Cecila, moža, o katerem sem prepričan, da je odkritosrčen zagovornik mira. Pred par dnevi je govoril v tem mestu ter nam nudil zelo zanimivo razpravo, tikajočo se mira. Prvi del njegovega govora pa je opisoval razmere v Evropi v sedanjem času in sicer glede oboroževanja, glede velikanskih vojaških naprav ter smrtonosnega orožja, katero izdelujejo iz te izpolnjujejo v namenu, da izvrše umore v masah. Opozoril nas je na dejstvo, da je Evropa v današnjih dneh večje oborožene, no taborišče kot pa je bila v pričetku svetovne vojne, katero so baje vojvali, da odpravijo enkrat za vselej vojno ter bodo, ki je naravna posledica vojne.

Kakor je prišlo do tega? Kdo je uveljavil te velikanske vojaške naprave? Kateri narodi so se nanovo težko oborožili, bolj kot so bili kdaj oboroženi? Gotovo ne narodi, s katerimi smo se vojvali. Te velikanske vojaške naprave so uveljavili zmagalet v velikem boju. Proti kateremu pa se obračajo ta velikanska oboroževanja? Gotovo ne proti Avstriji in tudi ne proti Madžarski. Tudi proti Nemčiji ne, če upoštevamo njen sedanji položaj. Proti katerim narodom se torej oborožujejo? Proti onim, s katerimi so bili zvezani v svetovni vojni. Vsako drugo pojasnilo je izključeno.

Edini temelj za mednarodne zadeve v današnjih dneh je sila, nasilje, in če pomislimo, da smatrajo narodi sveta vojno za edinega razsodnika v mednarodnih zadevah, moramo tudi spoznati vzrok, zakaj se narodi oborožujejo, brez ozira na to, če imajo kakega sovražnika ali ne. Če je edini razsodnik sila, če je končna odločitev odvisna od uspeha orožja, se bodo narodi sveta še nadalje oboroževali.

Edini temelj za mednarodne zadeve v današnjih dneh je sila, nasilje, in če pomislimo, da smatrajo narodi sveta vojno za edinega razsodnika v mednarodnih zadevah, moramo tudi spoznati vzrok, zakaj se narodi oborožujejo, brez ozira na to, če imajo kakega sovražnika ali ne. Če je edini razsodnik sila, če je končna odločitev odvisna od uspeha orožja, se bodo narodi sveta še nadalje oboroževali.

Edini temelj za mednarodne zadeve v današnjih dneh je sila, nasilje, in če pomislimo, da smatrajo narodi sveta vojno za edinega razsodnika v mednarodnih zadevah, moramo tudi spoznati vzrok, zakaj se narodi oborožujejo, brez ozira na to, če imajo kakega sovražnika ali ne. Če je edini razsodnik sila, če je končna odločitev odvisna od uspeha orožja, se bodo narodi sveta še nadalje oboroževali.

Edini temelj za mednarodne zadeve v današnjih dneh je sila, nasilje, in če pomislimo, da smatrajo narodi sveta vojno za edinega razsodnika v mednarodnih zadevah, moramo tudi spoznati vzrok, zakaj se narodi oborožujejo, brez ozira na to, če imajo kakega sovražnika ali ne. Če je edini razsodnik sila, če je končna odločitev odvisna od uspeha orožja, se bodo narodi sveta še nadalje oboroževali.

Edini temelj za mednarodne zadeve v današnjih dneh je sila, nasilje, in če pomislimo, da smatrajo narodi sveta vojno za edinega razsodnika v mednarodnih zadevah, moramo tudi spoznati vzrok, zakaj se narodi oborožujejo, brez ozira na to, če imajo kakega sovražnika ali ne. Če je edini razsodnik sila, če je končna odločitev odvisna od uspeha orožja, se bodo narodi sveta še nadalje oboroževali.

DUHOVNIK USTRELIL SVOJEGA ŽUPNIKA

Prijatelji ustreljenega župnika domnevajo, da je bil morilec blazen. — Morilec je bil kaplan ter izvršil grozno dejanje pri obedu.

Kalamazoo, Mich. 13. aprila. — Včeraj zvečer je bil aretiran Rev. Charles Dillon, pomožni župnik St. Augustine katoliške cerkve, obdolžen, da je ustrelil Rev. Henry O'Neill, župnika. Prijatelji umorjenega župnika izjavljajo, da je bil morilec najbrž blazen v času, ko je izvršil umor.

Umor je bil izvršen pri večerji v župnišči in edina priča tragedije je bil Rev. Mac Cullogh, nadatni duhovnik iz tujakinskega okraja. Dillon je oddal štiri strele ki so vsi zadeli.

Priča izjavlja, da je padel ustreljeni župnik na tla ter vzkliknil: — Ustrelil me je. — Par trenutkov pozneje je bil mrtev. Morilec je nato potegnil iz žepa steklenico s svetim oljem ter zahteval, da naj podeli McCullogh umirajočemu zakramente za umirajočega. Morilec je šel nato k telefonu ter hladno pozval policijo in coronerja.

Soglasno s priznanjem, katero je podal Rev. Dillon policijskemu načelniku, okrajnemu pravdniku in šerifu, ga je dovedla do umora jeza, kajti župnik je baje grdo postopal z njim.

Ravnal je z menoj brez respektov, odkar sem prišel p. e. l. tri-najstimi meseci semkaj iz St. Philipa pri Battle Creeku. — je rekel morilec. — Zavzel je proti meni stališče carja.

Postopal je z menoj kot z majhnim dečkom, ter mi ni dovolil obiskovati drugih župnij ali se na kak drugi način vdeležiti življenja cerkvene občine. Opravičiti sem moral le najnižja dela.

Zaman sem protestiral in včeraj zvečer, tokom večerje, ko sva se pripravala ruči tega, mi je rekel, naj pobegnem svoje stvari, ter se izgubim.

Odšel sem v svojo sobo, a nisem prišel spravljati skupaj svojih stvari, pač pa poiskal svoj revolver. Vzel sem tudi steklenico s svetim oljem ter odšel zopet nazdol, kjer sta jedla O'Neill in Rev. Coullogh.

Hotel sem nuditi Rev. O'Neillu priliko, da se skesa in izpove, predno bi ga ubil, a ko sem stopil v sobo, in je videl on v moji roki revolver, je prijel za solnico ter jo hotel vreti vame. Tedaj pa sem ustrelil enkrat in nato še dvakrat. Ne spominjam se dobro, — kaj se je zgodilo pozneje.

Rev. O'Neill je postal župnik St. Augustine cerkve, ene največjih župnij v Ameriki, leta 1921. Prej je bil župnik v Dowagiacu.

Charles Blaney, neki faran, je rekel: — Bilo je splošno znano že dlje časa, da je Rev. Dillon duševno zmeden. To svojo zmedenost je kazal na različne načine. Škof Gallagher ga je poslal semkaj, ker je domneval, da mu bo bivanje v tem kraju koristilo.

Butlegarji so ukradli PROHIBICIJSKEMU ŠEFU AVTOMOBIL.

Washington, D. C., 13. aprila. — Drzni butlegarji so včeraj zvečer ukradli avtomobil prohibicijskega komisarja Haynesa. Tako vsaj zatrjuje komisar Haynes. Avtomobil je bil ukraden, ko je bil komisar v gledališču. Pozneje so dobili avtomobil sto milj vstran od Washingtona.

Butlegarji so najbrže v avtomobilu prevažali opojne pijače.

KOMLOT PROTI SOVJETSKI VLADI.

Kodanj, Danska, 13. aprila. — V Moskvi so oblasti aretirale 150 članov neke tajne družbe, ki je nameravala strmoglaviti sovjetsko vlado.

KEMAL PAŠA IN NJEGOVA NEVESTA.

Slika nam kaže voditelja nacionalističnih Turkov, Kemal pašo, in njegovo nevesto, ki ga spremlja na vseh vojnih pohodih.

MOKRE NOVICE IZ SUHE AMERIKE

Kot že poročano, so napadli v Philadelphiji zvezni prohibicijski agenti 80 gostilen in salonov ter zaplenili velikanske zaloge žganja, vina in dobrega piva.

Philadelphia, Pa., 13. aprila. — Zvezni prohibicijski uradniki, ki so pričeli v sredo "osuševati" Philadelphijo, so napadli več kot osemdeset salonov, gostilen in drugih prostorov, kjer so baje prodajali opojne pijače. Danes zjutraj so prenehali s svojimi jurnskimi napori, da si privoščijo malo počitka. Na tisoče galon žganja, vina in pravega piva so zaplenili ter aretirali večje število ljudi. V večini slučajev dolže slednje, da so skušali uničiti dokazilni material.

Detroit, Mich., 13. aprila. — Pomožni okrajni pravdnik Kent, ki vodi sedaj preiskavo glede domnevanega podkupovanja policije v Detroitu, je dobil od Rev. Pearsona, člana detroitskega cerkvenega sveta sporočilo, da pozna pastor Griffith dobro strašne razmere, ki prevladujejo v Detroitu.

Kent je nato povabil k sebi pastora, ki mu je povedal naslednje: — Znanprej bom bolj previden, kadar bom govoril z duhovnimi gospodi. Jaz nisem začel preiskovati slabih razmer v tem mestu. Hotel sem imeti pivo, ker ga rad pijem. Prohibiciji nasprotujem, ker jo smatram za povsem napačno odredbo. Dobro pivo sem dobil v najmanj dvajsetih lokalih ter ga pil po gostilnah tokom letja v Detroitu.

BUTLEGARJI SO UKRADLI PROHIBICIJSKEMU ŠEFU AVTOMOBIL.

Washington, D. C., 13. aprila. — Drzni butlegarji so včeraj zvečer ukradli avtomobil prohibicijskega komisarja Haynesa. Tako vsaj zatrjuje komisar Haynes. Avtomobil je bil ukraden, ko je bil komisar v gledališču. Pozneje so dobili avtomobil sto milj vstran od Washingtona.

Butlegarji so najbrže v avtomobilu prevažali opojne pijače.

KOMLOT PROTI SOVJETSKI VLADI.

Kodanj, Danska, 13. aprila. — V Moskvi so oblasti aretirale 150 članov neke tajne družbe, ki je nameravala strmoglaviti sovjetsko vlado.

Tako poročajo iz Helsingfors. Oblasti so baje tudi zaplenile tajno skladišče orožja.

V zaroto so bili zapleteni tudi vladni uradniki.

NAMERAVAN ATENTAT NA MUSSOLINIJA

Tekom zadnjih par dni sta bila vpriporjena dva atentata na laškega ministrskega predsednika Benita Mussolinija.

Pariz, Francija, 13. aprila. — Italijanski ministrski predsednik Mussolini je bil zadnje dni dvakrat v smrtni nevarnosti. Nanj sta bila vpriporjena dva atentata.

Vest o atentatih je zadržala laška cenzura. Tako že vsa zatrjuje neki tujakinsj list.

Najprej ga je hotel usmrtiti v Giglia palači vojak kraljeve straže. Vojak je večkrat ustrelil nanj. Krogle so zgrešile cilj.

V tej palači se je vršila kabinetska seja.

Drugi atentat na Mussolinija je bil izvršen v rimskem predmestju, ko se je peljal ministrski predsednik v avtomobilu na izprehod.

Nanj je prežal vojak, ki je pričel streljati iz kratke razdalje, a ga ni zadel.

Mussolini je odgovoril z ognjem ter ga težko ranil.

Napadalec so aretirali.

VOLSTEAD SE JE VRNIL DOMOV.

Washington, D. C., 13. aprila. — Slavni oče prohibicijske postave — Andrew Volstead je danes odpotoval iz Washingtona, ker ni bil zopet izvoljen v kongres.

Fotografom se ni pustil slikati.

TRIJE IZ ISTE DRUŽINE NA ENKRAT ZBLAZNELI.

Chicago, Ill., 13. aprila. — Izvedenci glede živčnih bolezni se zelo zanimajo za slučaj, katerega je objavil neki zdravnik. Trije člani Collinsove družine so istočasno zblazneli. Vsi trije blazni so bratje. Zdravniške oblasti bodo natančno preiskale ta slučaj.

POGON NA IRSKE REPUBLIKANKE.

Dublin, Irska, 13. aprila. — Čete proste irske države so baje ujele odlične republikanske voditelje, med temi grofico Markiewicz, Mary McSwiney ter grofa Plunketta.

DEMOKRATJE ZA MOKROTO.

Washington, D. C., 13. aprila. — V tujakinsjem demokratičnem glavnem stanu je bilo objavljeno, da bo nastopila demokratična stranka pri prihodnjih narodnih volitvah z odločnim mokraskim programom.

SPLOŠNA SITUACIJA GLEDE PORURJA

Angleži sicer ne odobravajo okupacije Ruhr okraja, vendar pa pričakujejo, da bodo Francozi ostali tam, dokler ne bo storila Nemčija prvega koraka v smeri proti miru. — Kdaj se bodo čete umaknile in kako hitro se bodo umaknile.

London, Anglija, 13. aprila. — Čeprav angleška vlada ne odobrava francoskega zasedenja Ruhr okraja, kajti kot vlada praktično mislečega naroda ne pričakuje, da bi Francija dosti dobila iz Rubra, a obenem je tudi mnenja, da ne bo Francija toliko časa zapustila Ruhr, dokler ji ne bo zagotovljeno primerno odplačevanje vojne odškodnine.

To je sedanje naziranje angleškega kabineta, katero je slednji sporočil francoskemu poslaniku, grofu de Staulaire tokom nekega pogovora, ki se je vršil med poslanikom in angleškim ministrskim predsednikom, Bonar Lawom.

Pogovor je trajal približno pol ure in kljub napovedovanjem v dobro informiranih krogih, ni predložil francoski diplomat nobenega novega načrta glede reparacij. Časnikarski poročevalci je nasprotno izvedel, da so izpolnili večji del sestanka resni naporu francoskega diplomata, da dobi polne informacije glede sedanjega stališča Bonar Lawa.

Angleški ministrski predsednik je baje govoril povsem odkritosrčno ter rekel, da se zdi angleški vladni progresivno izpraznjenje, v slučaju, da Nemčija plača in kot dogovorjeno na bruseljski konferenci, povsem primerno, a dve važni stvari v zvezi s tem je treba definitivno objaviti, predno bo mogla angleška vlada odobriti politiko. Prvič, v kakem obsegu bodo čete umaknjene, in drugič, s kako naglico.

Angleški ministrski predsednik je soglašal s poslanikom, da mora priti prva poteza za mir iz Berlina. Ko bo stavila Nemčija konkretno poudarbo, bo angleška vlada pripravljena razpravljati o njej, z ostalimi zavezniki. V oficijelnih krogih prevladuje danes, utis, da se ne čuti francoski ministrski predsednik Poincare več tako varnim na svojem stolčku in odkar je imel važne konference z Belgijo, si je na vse mogoče načine prizadeval doznati važne nazore angleške vlade. Izvedeti hoče, če je kaj resnice na gotovih poročilih, ki so prišla iz francoskih virov in v katerih se je glasilo, da Anglija sedaj odobrava pustolovstvo Francozov v Porurju.

Vsled tega je bilo povsem odločno in odkrito pojasnjenje francoskemu poslaniku, da ni Anglija nikdar odobraval zasedenja Porurja in ga tudi nikdar ne bo.

Pravijo sicer, da se ne bo Dempsey več pretepaj, a njegovi intimni prijatelji trdijo, da je še vedno pripravljen nastopiti, seveda za dober denar.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Je potem vaše banke izvršujejo izvedljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše tečajne stališča:

Jugoslavija:

Napolijska na naše pošte in izplačuje "Kr. poštali čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paš na hitro izplačilo najugodnejše.

100 Din. . . \$ 1.30 . . K 400
200 Din. . . \$ 2.40 . . K 800
500 Din. . . \$ 5.60 . . K 2,000
1000 Din. . . \$11.10 . . K 4,000
2000 Din. . . \$22.00 . . K 8,000
5000 Din. . . \$54.00 . . K 20,000

Italija in zasedeno ozemlje:

Napolijska na naše pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opotit in Nađri.

50 lir . . . \$ 3.00
100 lir . . . \$ 5.70
300 lir . . . \$16.20
500 lir . . . \$26.50
1000 lir . . . \$52.00

Za pošiljke, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljujemo po močnejši se posebni popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK RAKSER STATE BANK

38 Cortlandt Street New York, N. Y.

Glavno nastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement)

